

week 24

Hoofdcommentaar

H.J.A. Hofland

Menno Hurenkamp

In Marokko

Opheffer

Post

Sport

Week 24

Ger Groot

Muziektheater

Theater

Kunst

Televisie

Tentoonstelling

Klavyertjes

Colofon

Adverteerders

RSS

De Groene Agenda

webshop
DE GROENE
AMSTERDAMMER

DOSSIER
KREDIET-
CRISIS

LUISTER
TRIPS
RAPHAEL
SAADIQ
RAPHAEL SAADIQ
The Way I See It

Jubileumuitgave
200 jaar
Prix de Rome
Prix de Rome
MDCCCVIII
MMVIII

#24 / 2007 | 15-06-2007 | [doorsturen](#) | [bestellen](#)[Groen = Vertrouwen](#)

Extended Validation SSL In diverse merken vanaf € 395,-

[GroenVast van Eneco](#)

Energieprijzen tegen garantietarief Stap direct over naar Eneco!

Zelfonderzoek in pieces

→ Interview met Sung Hwan Kim

Tussen de vier genomineerden voor de Prix de Rome is Sung Hwan Kim niet alleen door zijn herkomst de vreemde eend in de bijt. Hij is de meest onthechte, de meest conceptuele kunstenaar van de vier, en (flauw, maar waar) de meest on-Nederlandse.

DOOR **Koen Kleijn**

SUNG HWAN KIM (Sung in de omgang) komt van ver. Hij is Koreaan, studeerde architectuur in Seoul en wiskunde in de Verenigde Staten, op MIT, en raakte door een videoklasje op Harvard in de beeldende kunst verzeild. In 2004 kwam hij naar de Rijksacademie. Als kunstenaar is hij een relatieve laatbloeiër.

Sung Hwan Kim maakt 'pieces', combinaties van film en video en performance, die zich niet gemakkelijk laten beschrijven. Ze zijn veelomvattend. Er zitten films in, of liever filmpjes, in de zin dat ze terloops, houterig, huiselijk, onhandig overkomen. Ze zitten vol verhaaltjes, gedichten, mooie Jeff Buckley-achtige liedjes en ogenschijnlijk toevallig gemaakte video-observaties. Beelden van een reuzenrad op de kermis op de Dam, van een afstand over de daken gezien. Een ijsberende hyenahond in Artis. Maar ook kleine introverte toverlantaarnspelletjes met een camera en transparante sheets, waarin grappige fabels worden verteld, bijvoorbeeld over een vrouw met een nest slangen in haar keel, die daardoor *Serpentijn* spreekt. Het is intiem; je bevindt je met Sung in een hoogstpersoonlijk interieur. Het heeft de toon, de smaak en de kleur van poëzie, en door alles schijnt het soort bescheiden brilje of briljante bescheidenheid dat je – excuseer het stereotype – associeert met een *soft-spoken*, bovenmatig intelligente wiskundestudent uit Korea. Zo vaag omlinjd als zijn leven – steeds onderweg – en zijn artistieke producten misschien ook lijken, zo veel greep heeft hij erop. Hij spreekt er zachtjes maar zorgvuldig over. Kunst gaat niet over verf, werk, geld, prijzen. Kunst is een zelfonderzoek, bloedserius en nauwgezet.

Is 'kunstenaar' wel wat je wilt worden?

Sung Hwan Kim: 'Het klinkt misschien riskant, maar ik zie het niet als een echt beroep. Ik wil graag op een specifieke manier mijn leven leiden, en ik wil een omgeving creëren die veilig is, in fysiek en praktisch opzicht, zodat ik dat leven kan leiden. Wat ik nu doe, is er een onderdeel van. Ik schrijf. Ik verzamel een heleboel dingen. Het lastige is dat als je je weer op een ander terrein begeeft, je de complete taal daarvan moet leren – hoe ze daar werken et cetera. Film, bijvoorbeeld, heeft zijn eigen specifieke problemen, die ik nog niet ken en misschien wel niet wil leren kennen. Maar als de kans zich voordoet, dan misschien, ja.'

Waarom kwam je naar Nederland?

'Omdat ik een andere plek om te leven zocht. Ik zat acht jaar in de VS, op MIT, en dat is een rare school om kunst te studeren. Er was eigenlijk niets, en Boston heeft ook al geen grote kunstscene. Ik wilde iets wat heel anders was dan de VS en Korea, een derde cultuur. En de Rijksacademie was hier. Als die in Parijs had gestaan, was ik naar Parijs gegaan.

Ik zat op MIT tijdens 9/11. De hele sfeer in de VS veranderde, en ik begon veel na te denken over buitenlanders, vreemdelingen die in andere culturen verkeren dan waar ze vandaan komen. Ik wilde, zeg maar, opnieuw beginnen, als een serie: dat je naar een andere plaats gaat en opnieuw begint, en daarna weer opnieuw begint, en dan weer opnieuw.'

En? Is Nederland een 'derde cultuur'?

'Yeah. Dit is een derde cultuur.'

Hij lacht vrolijk.

'Het is heel anders. Het goede van de Rijksacademie is dat je er twee jaar kunt verblijven, dus je kunt je echt een beetje settelen, en over dingen nadenken.'

Waar denk je over na?

'Door waar ik vandaan kwam, en 9/11, en door Amsterdam, zoals het is, ben ik veel over paranoia gaan nadenken. In Amsterdam kwam ik voor het eerst fysiek in aanraking met racisme.

<< #24 / 2007 >>

Beste boeken 2008

Je zou het niet zeggen op grond van telkens diezelfde stapels die je aangrijpen in willekeurig welke boekhandel, maar er verscheen in het afgelopen jaar meer dan Fokke en Sukke, bundelingen van Brill en... [lees verder](#)

Kunstbubbel

Essay van de week

Na krediet, huizen en internet staat een nieuwe bubbel op barsten: die van de contemporaine kunst. De kunstwereld mag dan wild worden van Damien Hirsts doodshoofd of zijn kunstveiling, binnenkort zal volgens het Britse... [lees verder](#)

De Excessennota moet opnieuw PERSBERICHT

De Excessennota is onvolledig en haastig geschreven, zo blijkt uit onderzoek van De Groene Amsterdammer. In de nota uit 1969 worden Nederlandse oorlogsmisdaden opgesomd uit de periode 1945 – 1949,

Bestel nu
€ 32,50
Gratis thuisbezorgd

FILOSOFIE
MAGAZINE
Speciaal voor
lezers van
De Groene

Een gratis
proefnummer
Klik hier

**NU OOK
TE KOOP
IN
BELGIË**

HI
STORISCH
ARCHIEF
web[oor]log

Dat was een interessante ervaring. Omdat ik er zelf voor gekozen had hier te wonen. Ik hoefde hier niet te zijn. Over die ervaring heb ik veel nagedacht.'

Wat gebeurde er?

'Ik was in een keurig restaurant, op de toiletten, en daar blokkeerden een paar Nederlandse mannen de deur. Ze zetten me vast. Ik kon er niet uit.'

Hij moet erom lachen, maar het was een nare ervaring.

'Dat gebeurt natuurlijk overal, maar door de manier waarop ik ben opgegroeid, in een beschermde omgeving, ben ik er nooit eerder mee in aanraking gekomen. Er bestaat zo'n imago van Amsterdam, een cliché dat de Amsterdammers zelf graag zien, over hoe iedereen hier bij elkaar woont en hoe mooi die diversiteit is. Niet dus. Ik weet niet of dat waar is of niet. Waar het om gaat is dat ik de dingen die ik ken, en leerde kennen, en de dingen die ik ervoer met elkaar moest verbinden.'

Hoe gaat dat?

'Ik kreeg bijvoorbeeld een sterke persoonlijke band met "binnenruimte", waarvan ik nooit gedacht had dat dat belangrijk kon zijn. Waar ik opgroeide, zowel in Seoul als in de VS, was een huis gewoon een plek waar je sliep. Meer niet. Maar in Amsterdam begon ik na te denken over de poëtica van de ruimte, al die huizen, de dichtheid van die huizen, hoe al die decoratieve elementen aan de gevels troostend kunnen werken, hoe dingen die exotisch zijn, worden verbonden met luxe, bezit, dat soort dingen.

Ik definieer die dingen niet: ik heb 't alleen over de buitenkant, de manier waarop mensen het zouden kunnen zien. Als ik het over paranoia heb, denk ik niet aan de "feitelijke waarheid" of de essentie of zo, maar meer aan de manieren waarop een individu over de wereld kan denken. Dat wordt gevoeld door de verbeeldingswereld die je zelf bouwt, uit de dingen die je hebt gezien. Dat zijn dingen die echt bestaan, die misschien neutraal zijn of die je juist echt kwaad kunnen doen, wat dan ook – maar je gaat dat soort bouwwerken maken.'

Dat zijn jouw pieces dus ook? Bouwwerken? Verbindingen?

'Het gaat allemaal over informatie, over wat voor soort informatie je meegeeft aan wat voor mensen. Ik ben niet zo geïnteresseerd in "expressie". Ik ben meer geïnteresseerd in hoe informatie door een medium wordt doorgegeven en hoe die een specifiek publiek bereikt. Het gaat dus niet om zoiets als mijn esthetische keuzes, dat is helemaal niet zo belangrijk. Het is veel belangrijker wat die esthetische keuzes voor de ontvanger betekenen. Dingen die je zou kunnen zien als mislukt, bijvoorbeeld, kunnen toch in een werk worden opgenomen – omdat ik dat belangrijk vind. Ik ga 't niet schoonpoetsen, naar mijn eigen smaak. Maar als die fout erin zit, dan is dat omdat ik dat toesta.'

Waar begint het mee? Met de taal of de beelden?

'Met beide, denk ik. Een stuk begint niet met een idee voor een stuk. Ik ben altijd bezig. Ik ben de hele tijd aan het tekenen, ik verzin de hele tijd verhalen, ik vergaar de hele tijd informatie en dan probeer ik al dat materiaal te begrijpen. Er is een reden waarom ik al die dingen doe, en dat probeer ik te snappen, terwijl ik ermee bezig ben, terwijl ik in dat materiaal duik.'

Hoe kies je een koers?

'Nou... dat is een zaak van lange adem. Als ik begin, weet ik niet wat ik aan het maken ben, alleen dat ik belangstelling heb voor bepaalde dingen, interesse in dit en dat en dat. Maar ik weet niet hoe ze met elkaar verbonden zijn. Dát ze met elkaar te maken hebben, dat weet ik, intuïtief. Het hele proces gaat over het leggen van dat verband, op zo'n manier dat iemand anders het ook ziet. Dat is het hele werk.'

Sung Hwan Kim (1975) is één van vier kunstenaars, die zijn genomineerd voor de Prix de Rome, de belangrijkste staatsprijs voor beeldende kunst van ons land. In de afgelopen weken portretteerden wij [Maartje Korstanje](#), [Viviane Sassen](#) en [Claire Harvey](#). De prijs wordt op 26 juni bekend gemaakt; tot die tijd wordt het werk van de vier eindkandidaten (en de longlist-kunstenaars) getoond op twee tentoonstellingen, in Witte de With, Rotterdam, en De Appel, Amsterdam.

www.prixderome.nl © Koen Kleijn / De Groene Amsterdammer

#24 / 2007 | 15-06-2007 | [doorsturen](#) | [bestellen](#)

Hosting: ProcolIX Realisatie: ALIAS Internet Publishing

toen Nederland vergeefs trachtte...
[lees verder](#)

Discussieer mee: Bang Nederland 5 reacties

'Nederland is in een paar jaar tijd veranderd in een in zichzelf gekeerd, geborneerd, angstig land', concluderen socioloog Jan Willem Duyvendak, financieel-geograaf Ewald Engelen en politoloog Ido de Haan in het zojuist verschenen *Het bange Nederland*. Pleidooi voor een open samenleving. Net als eerder onder meer Geert Mak in zijn spraakmakende essay *Gedoemd tot kwetsbaarheid*, beschouwen zij angst als de nieuwe grondtoon in de Nederlandse samenleving. Angst voor buitenlanders, voor geglobaliseerd kapitalisme en voor een... [lees verder](#)

Weblog
Leven in Frankrijk
Tuinman

Sarah Verroen emigreerde een jaar geleden naar een klein dorp in Frankrijk. Op deze weblog doet ze verslag van haar dagelijkse ervaringen en het sociale klimaat in Frankrijk.

... [lees verder](#)

Onverbeterlijke racisten
Essay van de week

Niet alle zwarte Amerikanen staan te juichen voor Barack Obama. Zo is Shelby Steele, een van Amerika's bekendste auteurs over ras en racisme, nog steeds niet overtuigd. Al vroeg dit jaar legde hij in... [lees verder](#)

BOEK CADEAU!

Neem nu een abonnement op De Groene Amsterdammer en ontvang een boek!

[lees verder](#)

FOR THE LOVE OF GOD
Damien Hirst in het Rijksmuseum
'What is the maximum you can throw at Death?' vroeg Damien Hirst zich twee jaar geleden af. Antwoord: 'Diamonds.' 8500 stuks, en dan bevestigd op een platina schedel, een jaar werk. De schedel was van een 35-jarige man, achttiende-eeuws, gekocht in *Get Stuffed*, een Londens winkeltje voor taxidermie. Vervaardigingskosten ongeveer zeventien miljoen euro, een bedrag waar Hirst indertijd nog enigszins 'wobbly' van werd, maar inmiddels niet meer. Het ding is voor 75 miljoen euro verkocht, en Hirst is sinds

zijn grote veiling in september de rijkste kunstenaar ter wereld.

Bij het benaderen van Het Ding, tentoongesteld in een verduisterde zaal van het Rijksmuseum, blijkt het heel goed mogelijk de popsterachtige toestanden rond de kunstenaar te vergeten. Oog... [lees verder](#)

schrijf nu in
voor de **DIGITALE**
NIEUWSBRIEF

Joris Ivens voor 49⁹⁹
5dvd-box

Joris Ivens (1898 - 1989) wordt wereldwijd beschouwd als een van de pioniers van de documentaire filmkunst. Twintig filmklassiekers van zijn hand, van zijn jeugdfilm De Wigwam uit 1912 tot zijn filmtestament Het Verhaal van de Wind uit 1988, zijn in deze 5 dvd-box opgenomen, waaronder films die de Gouden Palm in Cannes of de Gouden Leeuw in Venetie hebben gewonnen.

DE GROENE AMSTERDAMMER **CONCERTO mania**
www.groenemuziekwinkel.nl